

Azərbaycan Respublikası adından

QƏRAR

Bakı şəhəri

İş № 1(102)-1299/2021

08.10.2021

ALİ MƏHKƏMƏ

Azərbaycan Respublikası adından

Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin

Cinayət Kollegiyasının

QƏRARI

Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Cinayət Kollegiyası hakimlər Rəcəbov İlkin Əbülfəz oğlu (sədrlik edən və məruzəçi), Mövsümov Nazim Rasim oğlu və Novruzov X2 ibarət tərkibdə, məhkəmə iclas katibi X4 qızının, Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğunun Dövlət ittihamının müdafiəsi üzrə idarəsinin kassasiya instansiyası məhkəməsində dövlət ittihamının müdafiəsi və analitik təhlil şöbəsinin böyük prokuroru X6, məhkum Təqsirləndirilən şəxs3 müdafiəçisi Müdafiəçi5 iştirakları ilə,

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin Cinayət Kollegiyasının 19 noyabr 2020-ci il tarixli, 1(108)-09/2020 nömrəli qərarından məhkum Təqsirləndirilən şəxs3 müdafiəçisi Müdafiəçi5 tərəfindən verilmiş kassasiya şikayətinə mahiyyəti üzrə baxaraq, aşağıdakı qərarı qəbul etdi.

I. İşin halları

1. Məhkum Təqsirləndirilən şəxs3 xx xxxx 1982-ci il tarixdə Naxçıvan Muxtar Respublikası, Şərur rayonu Mahmudkənd kəndində anadan olmuş, Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı, orta təhsilli, ailəli, himayəsində iki azyaşlı uşağı olan, əvvəllər məhkum olunmamış, Şərur rayonu Mahmudkənd kəndində qeydiyyatda olan və həmin ünvanda yaşamışdır.

2. 27 iyul 2020-ci il tarixli ittiham aktı ilə Təqsirləndirilən şəxs3 oğluna Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin (bundan sonra – Azərbaycan Respublikası CM) 32.3, 177.2.1, 177.2.3 və 177.2.4-cü maddələri ilə təqsirləndirilmələrinə dair ittiham elan edilmişdir.

3. Birinci instansiya məhkəməsi tərəfindən müəyyən edilmiş işin faktiki hallarına görə, Təqsirləndirilən şəxs3 1800 manat məbləğində olan borcunu özgə əmlakını talamaq yolu ilə qaytarmaq üçün tanışı Təqsirləndirilən şəxs2 ilə əvvəlcədən görüşərək həmkəndlisi Zərərçəkmiş şəxs evindən oğurluq etməyi qabaqcadan planlaşdırmış və ələ keçiriləcək

əmlakı bölüşdürməyi ona təklif etmiş, 24 mart 2020-ci il tarixdə saat 17 radələrində Təqsirləndirilən şəxs2la yenidən görüşərək Zərərçəkmiş şəxs qohumunun yas mərasimi olduğundan evdə olmayacaqlarını, oğurluq üçün uyğun vaxt yarandığını bildirərək Zərərçəkmiş şəxs Mahmudkənddə yerləşən evini aparıb göstərmiş, “yaxşı” pulu olduğundan evində kifayət qədər çox pul olacağı barədə, həmçinin evdən oğurluq edilməsini asanlaşdıran bütün zəruri məlumatları deməklə Təqsirləndirilən şəxs2 təlimatlandırmaqla cinayətin törədilməsinə təhrik etmişdir. Bundan sonra elə həmin gün təqribən saat 21 radələrində Təqsirləndirilən şəxs2 özgə əmlakını talamaq məqsədilə əvvəlcədən razılaşıaraq cinayət əlaqəsinə girdiyi tanışları Təqsirləndirilən şəxs1 və Təqsirləndirilən şəxs4 Cəlal oğlu ilə birlikdə sonuncunun idarə etdiyi “Nissan Sunny” markalı, **.-BD-*** dövlət nömrə nişanlı avtomobillə Zərərçəkmiş şəxs Mahmudkənddəki evinin önünə gələrək həmin evə qanunsuz daxil olmaqla 350 manat dəyərində dəmir seyfi və içərisindəki 5000 manat pulu, 2040 Azərbaycan manatına bərabər olan 1200 ABŞ dollarını və ümumi dəyəri 32121,14 (otuz iki min yüz iyirmi bir manat on dörd qəpik) dəyərində olan 54 adda və müxtəlif növdə olan qızıl-zinət əşyalarını və bir ədəd kişi saatını talamışlar və əvvəlcədən razılaşıdıqları kimi oğurladıqları pulları və qızıl-zinət əşyalarını öz aralarında bölüşdürərək Zərərçəkmiş şəxs ümumilikdə 39511,14 (otuz doqquz min beş yüz on bir manat on dörd qəpik) olmaqla xeyli miqdarda ziyan vurmuşlar. Bununla da vətəndaş Təqsirləndirilən şəxs3 Azərbaycan Respublikası CM-nin 32.4, 177.2.1, 177.2.3, 177.2.4-cü maddələri ilə nəzərdə tutulmuş cinayət əməlini törətmişdir.

4. Şərur Rayon Məhkəməsinin 1(110)-04/2020 nömrəli, 17 sentyabr 2020-ci il tarixli hökmü ilə Təqsirləndirilən şəxs3 Azərbaycan Respublikası CM-nin 32.4,177.2.1, 177.2.3 və 177.2.4-cü maddələri ilə təqsirli bilinib 04 (dörd) il müddətinə azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum edilməsi, cəzasını ümumi rejimli cəzaçəkmə müəssisəsində çəkməsi, cəzaçəkmə müddətinin başlanğıcının 12 may 2020-ci il tarixdən hesablanması, barəsində seçilmiş həbs qətimkan tədbiri hökm qanuni qüvvəsini alanadək dəyişdirilmədən saxlanması qərara alınmışdır.

5. Həmin hökmə həmçinin Təqsirləndirilən şəxs2, Təqsirləndirilən şəxs1, Təqsirləndirilən şəxs4 da təqsirli bilinərək məhkum edilmişlər.

6. Hökm ilə razılaşmayan Təqsirləndirilən şəxs3 və onun müdafiəçisi X5 06 oktyabr 2020-ci il tarixli apelyasiya şikayəti ilə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin cinayət kollegiyasına müraciət edərək Şərur Rayon Məhkəməsinin 17 sentyabr 2020-ci il tarixli, 1(110)-04/2020 nömrəli hökmünü dəyişdirib Təqsirləndirilən şəxs3 barəsində hökmə təyin edilmiş cəzanı yüngülləşdirməklə Azərbaycan Respublikası CM-nin 32.4,177.2.1, 177.2,3 və 177.2.4-cü maddələrinin sanksiyasında nəzərdə tutulmuş azadlıqdan məhrum etmə cəzasının ən aşağı həddə təyin olunması barədə qərar qəbul edilməsini xahiş etmişlər.

7. Həmçinin hökmdən Təqsirləndirilən şəxs4 Cəlal oğlu və onun müdafiəçisi Müdafiəçi2 apellyasiya şikayəti vermişdirlər.

8. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin Cinayət kollegiyasının 30 oktyabr 2020-ci il tarixli ilkin baxış iclasının qərarı ilə Təqsirləndirilən şəxs4 Cəlal oğlu və onun müdafiəçisi Müdafiəçi2 apellyasiya şikayəti və Təqsirləndirilən şəxs3 və onun müdafiəçisi X3 apellyasiya şikayəti üzrə məhkəmə baxışının açıq məhkəmə iclasında, məhkəmə istintaqı aparılmadan və əlavə sübutlar tələb edilmədən keçirilməsi qərara alınmışdır.

9. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin Cinayət Kollegiyasının 19 noyabr 2020-ci il tarixli, 1(108)-09/2020 nömrəli qərarı ilə apelyasiya şikayətləri təmin edilməmiş, təqsirləndirilən şəxslər Təqsirləndirilən şəxs3 Azərbaycan Respublikası CM-nin

32.4,177.2.1, 177.2.3 və 177.2.4-cü maddələri ilə, Təqsirləndirilən şəxs2 Azərbaycan Respublikası CM-nin 177.2.1, 177.2.3, 177.2.4, 326.1-ci maddələri ilə, Təqsirləndirilən şəxs1 Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 177.2.1, 177.2.3, 177.2.4-cü maddələri ilə, Təqsirləndirilən şəxs4 Azərbaycan Respublikası CM-nin 32.5,177.2.1, 177.2.3, 177.2.4-cü maddələri ilə təqsirləndirilmələrinə dair cinayət işi üzrə Şərur Rayon Məhkəməsinin 1(110)-04/2020 nömrəli, 17 sentyabr 2020-ci il tarixli hökmü apelyasiya şikayətlərinə münasibətdə dəyişdirilmədən saxlanılmışdır.

10. X7 Respublikası Ali Məhkəməsinin Cinayət Kollegiyasının 19 noyabr 2020-ci il tarixli, 1(108)-09/2020 nömrəli qərarından məhkum Təqsirləndirilən şəxs3 müdafiəçisi Müdafiəçi5 kassasiya şikayəti vermişdir.

II. Kassasiya şikayətinin dəlilləri, şikayətə qarşı etirazlar

11. Məhkum Təqsirləndirilən şəxs3 müdafiəçisi Müdafiəçi5 kassasiya şikayətini onunla əsaslandırmışdır ki, sərtliyinə görə açıq-aydın ədalətsiz olan cəza cinayətin ağırlığına və məhkumun şəxsiyyətinə uyğun olmayan cəzadır. Hüquqlarını müdafiə etdiyi Təqsirləndirilən şəxs3 barəsində çıxarılmış hökm və onun qüvvəsində saxlayan qərar cəza hissəsində çox ağır, qanunsuz, əsassız və ədalətsizdir. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin Cinayət Kollegiyasının 19 noyabr 2020-ci il tarixli, 1(108)-09/2020 nömrəli qərarını ləğv edərək, Təqsirləndirilən şəxs3 həbslə əlaqədar olmayan cəza təyin edilməsi barədə qərar qəbul edilməsini xahiş edir.

12. Kassasiya şikayətinə qarşı etiraz daxil olmamışdır.

III. Hüquqi məsələlər

13. Kassasiya instansiyası məhkəməsinin kassasiya müraciətlərinə baxılması üzrə səlahiyyətlərinin həddlərini Azərbaycan Respublikası Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin (bundan sonra – “Azərbaycan Respublikası CPM”) 419-cu maddəsi müəyyən edir.

14. Kassasiya instansiya məhkəməsində məhkəmə baxışının predmetini qanuni qüvvəyə minmiş məhkəmə aktları təşkil etdiyindən, bu instansiyada işin halları araşdırılmır, yeni sübutlar təqdim edilmir və mövcud sübutlara hüquqi qiymət verilmir. Kassasiya qaydasında hökm və ya qərarın qanuniliyi, başqa sözlə birinci və ya apellyasiya instansiya məhkəməsində işə baxılarkən və mübahisə edilən hökm və ya qərar qəbul edilərkən maddi və ya prosessual normalara, yəni cinayət qanununun və Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin normalarının tələblərinə əməl edilib-edilməməsi yoxlanılır.

15. Qanunun bu tələbindən görüldüyü kimi, kassasiya instansiyası məhkəməsi birinci və apellyasiya instansiyası məhkəmələrindən fərqli olaraq hər hansı bir faktın baş verib-verməməsini müəyyən etmir və yalnız həmin məhkəmələr tərəfindən müəyyən edilmiş hallara əsasən cinayət və cinayət-prosessual qanunları normalarının düzgün tətbiq edilib-edilməməsi məsələlərinə öz münasibətini bildirir.

16. Belə yoxlamanın nəticəsində kassasiya kollegiyasının apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qərarlarının ləğv edilməsi və dəyişdirilməsi üzrə səlahiyyətlərinin həddlərini isə Azərbaycan Respublikası CPM-nin 416-cı maddəsi müəyyən edir. Məhz həmin maddədə təsbit edilən əsaslar (ən azından həmin əsaslardan biri) olduqda, Ali Məhkəmənin kollegiyası məhkəmə qərarını kassasiya qaydasında ləğv etməyə və yaxud dəyişdirməyə haqlıdır.

17. Məhkum Təqsirləndirilən şəxs3 müdafiəçisi Müdafiəçi5 tərəfindən verilmiş kassasiya şikayətində cəzanın ağır olması mübahisə edilir və ona həbslə əlaqədar

olmayan cəza təyin edilməsi barədə qərar qəbul edilməsi xahiş olunur. Məhkum Təqsirləndirilən şəxs³ oğluna həbslə əlaqədar olmayan cəza təyin edilməsi haqqında kassasiya tələbini Azərbaycan Respublikası CPM-in 416.1.21-ci maddəsində məhkəmə qərarının kassasiya qaydasında ləğv edilməsini və yaxud dəyişdirilməsini şərtləndirən əsas kimi təsbit olunmuş halla əlaqələndirmişdir.

18. Odur ki, kollegiya məhkumun kassasiya şikayətini Azərbaycan Respublikası CPM-in 419-cu maddəsinin tələbləri baxımından səlahiyyətlərinə aid olan kassasiya müraciəti kimi görür və bu müraciətin dəlilləri ilə əlaqəli şəkildə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin Cinayət Kollegiyasının 19 noyabr 2020-ci il tarixli, 1(108)-09/2020 nömrəli qərarını yoxlayıb, araşdırmanın nəticələri olaraq aşağıdakıları qeyd edir.

19. Cinayət qanunvericiliyinə əsasən hər bir cinayət xarakterli ictimai təhlükəli əməli törədən şəxs cəzalandırılmalıdır. Cəza bir tərəfdən, törədilən cinayətə görə dövlətin reaksiyasıdır, digər tərəfdən isə cinayət əməlini törədən üçün onun törətdiyi cinayətin cinayət-hüquqi nəticəsidir. məhkəmə cinayət törətməkdə təqsirli bilinən şəxsə CM-in Ümumi hissəsinin müddəaları nəzərə alınmaqla, Xüsusi hissəsinin müvafiq maddələrində nəzərdə tutulmuş hədlərdə ədalətli cəza təyin etməlidir. Ədalətli cəzanın təyin edilməsi ilk öncə cəzanın məqsədinə, yəni sosial ədalətin bərpasına, məhkumun islah edilməsinə və həm məhkumlar, həm də başqa şəxslər tərəfindən yeni cinayətlərin törədilməsinin qarşısının alınmasına nail olmaq sahəsində mühüm vasitədir. Cinayətkarlığa qarşı tətbiq edilən cinayət hüquq təsir vasitələrinin səmərəliliyi onların hüquq pozuntusu törətmiş şəxsin fərdi xüsusiyyətlərinə, törədilmiş cinayətin ictimai təhlükəlilik dərəcəsinə, xarakterinə mütənəsb olması, habelə məsuliyyətin və cəzanın fərdiləşdirilməsi ilə sıx bağlıdır (bax, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası Məhkəməsi Plenumunun "Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 48-ci maddəsinin Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasına uyğunluğunun yoxlanılmasına dair" 23 iyul 2004-cü il tarixli, "Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 53.4-cü maddəsinin və Azərbaycan Respublikası Cəzaların İcrası Məcəlləsinin 112.1-ci maddəsinin şərh edilməsinə dair" 17 mart 2011-ci il tarixli, "Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 59.1.9 və 60-cı maddələrinin bəzi müddələrinin şərh edilməsinə dair" Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 59.1.9 və 60-cı maddələrinin bəzi müddələrinin şərh edilməsinə dair" 02 aprel 2012-ci il tarixli qərarları).

20. Azərbaycan Respublikası CM-nin 8-ci maddəsində təsbit olunmuş cinayət məsuliyyətinin ədalət prinsipi tələb edir ki, cinayət törətmiş şəxs haqqında tətbiq edilən cəza və ya digər cinayət-hüquqi xarakterli tədbirlər ədalətli olmalıdır, yəni cinayətin xarakterinə və ictimai təhlükəlilik dərəcəsinə, onun törədilməsi hallarına və cinayət törətməkdə təqsirli bilinən şəxsin şəxsiyyətinə uyğun olmalıdır.

21. Cəzanın təyin edilməsinin ümumi əsaslarını nəzərdə tutan Cinayət Məcəlləsinin CM-nin 58-ci maddəsində də göstərilir ki, cəza təyin edilərkən törədilmiş cinayətin xarakteri və ictimai təhlükəlilik dərəcəsi, təqsirkarın şəxsiyyəti, o cümlədən cəzanı yüngülləşdirən və ağırlaşdıran hallar, habelə təyin olunmuş cəzanın şəxsin islah olunmasına və onun ailəsinin həyat şəraitinə təsiri nəzərə alınır.

22. Cəzanın məqsədini təsbit edən eyni Məcəllənin 41.2-ci maddəsinə əsasən cəza sosial ədalətin bərpası, məhkumun islah edilməsi və həm məhkumlar, həm də başqa şəxslər tərəfindən yeni cinayətlərin törədilməsinin qarşısını almaq məqsədi ilə tətbiq edilir.

23. Təsvir edilən cinayət-hüquqi normaların məzmunundan belə görünür ki, təqsirkar şəxsə təyin olunan cəzanın və yaxud digər cinayət-hüquqi xarakterli tədbirin ədalət

prinsipinə cavab verməsi üçün Azərbaycan Respublikası CM-nin 58-ci maddəsində təsbit olunmuş cəzanın müəyyən edilməsinə təsir göstərən əsasların məcmu halında götürülməsi və nəzərə alınması tələb olunur. O cümlədən, təqsirkarın cəzasını yüngülləşdirən və ağırlaşdıran hallar da elə nəzərə alınmalıdır ki, təyin olunmuş cəza və yaxud digər cinayət-hüquqi xarakterli tədbir ilə cinayətin xarakteri və ictimai-təhlükəliliyi, törədilmə halları arasında uyğunsuzluq yaranmasın, cəza və yaxud digər cinayət-hüquqi xarakterli tədbir təqsirkarın şəxsiyyətinə uyğun olub onun islah edilməsini və cəzanın digər məqsədlərini, o cümlədən sosial ədalətin bərpası və başqa şəxslər tərəfindən yeni cinayətlərin törədilməsinin qarşısının alınması üzrə rolunu təmin edə bilsin.

24. Məhkum edilmiş şəxs Təqsirləndirilən şəxs³ oğluna cəza təyin edilməsi ilə bağlı kassasiya şikayətinin dəlillərini müzakirə edərək, məhkəmə kollegiyası apellyasiya instansiya məhkəməsinin cəza təyini ilə əlaqədar mövqeyi ilə razılaşıaraq hesab edir ki, məhkəmələrin cəza təyini ilə bağlı hissədə qəbul etdiyi qərar maddi hüquq normalarına uyğun qəbul edilmişdir. Məhkəmə cəza təyin edərkən məhkumun himayəsində 2 azyaşlı uşağının olmasını cəzasını yüngülləşdirən hallar kimi, cəzasını ağırlaşdıran halların olmadığını nəzərə almış, Azərbaycan Respublikası CM-nin 8, 41.2, 58.3, 59, 61 və 62-ci maddələrinin tələblərinə tam riayət etmişdir.

25. Məhkəmə kollegiyası məhkum barəsində daha yüngül cəzanın təyin edilməsi üçün əsas müəyyən etmir.

26. Məhkəmə kollegiyası həmçinin qeyd edir ki, apellyasiya instansiya məhkəməsində məhkəmə prosesləri ədalət mühakiməsinin prinsiplərinə uyğun, əqlabatan müddətlərdə keçirilmiş, məhkəmə iclaslarında faktları araşdırıb maddi və prosessual hüquq normalarının tətbiqini yoxlayarkən, mövcud sübutları Azərbaycan Respublikası CPM-nin 145.1-ci maddəsinin tələblərinə uyğun olaraq düzgün qiymətləndirmiş və haqlı olaraq birinci instansiya məhkəməsinin hökmünün dəyişdirilmədən saxlanması barədə qərar qəbul edilmişdir. Qeyd olunanlar apellyasiya məhkəməsi tərəfindən Azərbaycan Respublikası Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin 416.1-ci maddəsi ilə ehtiva olunan pozuntulara yol verilmədiyini, yəni mübahisələndirilən qərarın dəyişdirilməsi və ya ləğv edilməsi üçün əsasların olmadığını göstərir.

27. Odur ki, məhkəmə kollegiyası tərəflərin çıxışlarını dinləyib, şərh edilən əsaslara görə hesab edir ki, Təqsirləndirilən şəxs³ müdafiəçisi Müdafiəçi⁵ kassasiya şikayəti təmin edilməməli, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin Cinayət Kollegiyasının 19 noyabr 2020-ci il tarixli, 1(108)-09/2020 nömrəli qərarı dəyişdirilmədən saxlanılmalıdır.

Yuxarıda şərh edilənlərə əsasən və Azərbaycan Respublikası CPM-in 419.10.1-ci maddəsinə rəhbər tutub məhkəmə kollegiyası

Q Ə R A R A   A L D İ:

Məhkum Təqsirləndirilən şəxs³ müdafiəçisi Müdafiəçi⁵ kassasiya şikayəti təmin edilməsin.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin Cinayət Kollegiyasının 19 noyabr 2020-ci il tarixli, 1(108)-09/2020 nömrəli qərarı dəyişdirilmədən saxlanılsın.